

Täysistunto

Torstai 24.2.2022 klo 16.00—18.53

2.9. Suullinen kysymys varautumisesta pakolaisiin Ukrainasta (Eva Biaudet r)

Suullinen kysymys SKT 26/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Biaudet.

Keskustelu

16.32 **Eva Biaudet r:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Kysymykseni koskee aivan samaa asiaa kuin edellinen. Tänään on todellakin pimeä, mörk dag på svenska.

Morgonens händelser är extremt upprörande och våra tankar går till människorna i Ukraina. Det är skönt att höra att vi i Finland faktiskt starkt stöder Ukraina. Vi har gett bilateralt stöd till Ukraina i form av humanitärt stöd, utvecklingsstöd och hjälp med civil krishantering, och det måste vi fortsätta med. Finland behöver alltså också vara berett att hjälpa människor som flyr kriget.

Kuten tasavallan presidentti sanoi tänään, Suomi tuomitsee jyrkästi Venäjän toimenpiteet ja sodankäynnin ja vaatii sotatoimien välitöntä lopettamista. Tilanne on todella vakava.

Meidän tulee kaikin tavoin pohtia, miten myöskin Ukrainan kansalaisyhteiskuntaa voi tukea näinä vaikeina aikoina, ja on valmistauduttava Ukrainasta pakenevien ihmisten auttamiseen. Kysymykseni kuuluu: voisiko nyt jo kuntien kanssa lähteä pohtimaan sitä, miten pakolaisia voisi sijoittaa nopeammin niin, että tämä välivaihe voisi olla mahdollisimman sujuva ja helppo niille pakolaisille, jotka todennäköisesti ehkä sitten hakeutuvat tänne?

Puhemies Matti Vanhanen: Kysymys liittyy kuntiin tai kuuluu sisäministerille. — Ministeri Mikkonen.

16.34 **Sisäministeri Krista Mikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin sanoin, meidän täytyy tietysti varautua, ja me olemme varautuneet hyvin monenlaisiin tilanteisiin. Me olemme varautuneet myös laajaan turvapaikkahakijoiden joukkoon itse asiassa jo ennen tätä Ukrainan sotaa, koska me tiedämme, että tänä päivänä maailmassa erilaisia globaaleja kriisejä on ja ihmisiä lähtee liikkeelle. Sen takia me olemme tehneet varautumista ja valmistautumista. Jos tämä tilanne sitten tulee todeksi, niin totta kai pyrimme mahdollisimman nopeasti auttamaan tänne tulevia.

Meillä on paljon Ukrainasta tulevia kausityöntekijöitä. Siinä mielessä meillä on Ukrainassa monia, joilla on jo suhteita Suomeen, ja esimerkiksi tätä kautta on alueita, mitkä ukrainalaisille ovat jo varsin tuttuja. Jos ajattelemme, että he tulevat tänne perheineen, niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

ajattelen, että tällöin tätä apua on ehkä helppo antaa nimenomaan niillä alueilla, joille he ovat jo tottuneet täällä vuosittain tulemaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Ranne.

16.35 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Putinin Venäjä ei ollut integroitavissa länteen. Kaupalliset keskinäisriippuvuudet Venäjän kanssa eivät meitä suojele tässä karmeassa tilanteessa. Kyse ei ole nyt vain siitä, mitä pakotteita EU asettaa. Kansallinen velvollisuutemme on poistaa kaikki sellaiset vipuvarret, joilla Venäjä voisi painostaa nimenomaan Suomea.

Puheet, että tämän hinta tulee kestää, eivät silti saa tarkoittaa sitä, etteikö meidän tule pyrkiä pienentämään kansalaisille lankeavaa hintaa. Kansalaisiamme ja talouttamme on suojeltava kriisin seurauksilta voimakkaasti.

Ministeri Lintilä, palaan huoltovarmuuteen. Aiotteko ryhtyä toimiin, joilla Suomen riippuvuus venäläisestä energiasta ja muista huoltovarmuutemme kannalta kriittisistä raaka-aineista poistuu mahdollisimman nopeasti ja pysyvästi? Mihin toimiin aiotte ryhtyä, että vauriot kansalaisille ja yrityksille minimoidaan?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.36 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Voin sanoa edustajalle, että tätä työtä on tehty jo pari kuukautta. Olemme erittäin tarkasti kartoittaneet esimerkiksi kriittiset raaka-aineet, niitten määrät, jotka tulevat Venäjältä. Olemme käyneet eri sektorit läpi, olemme arvioineet erilaisten pakotteitten vaikutuksia. Totta kai se, mikä omalla sektorilla on yksi merkittävä, on energia, ja sieltä meiltä löytyy muutamia: kaasu varmaan suurimpana, joka vaikuttaa, öljytuotteet — meille taitaa tulla raakaöljystä noin 90 prosenttia Venäjältä. Toisaalta me pystytään maailmanmarkkinoilta se korvaamaan, mutta jokainen ymmärtää, että hintataso tulee nousemaan, se on aika lailla selvä asia.

Se, mitä tehdään, mihin viittasin aikaisemmin: me tehdään tällä hetkellä hyvin määrätietoista suunnitelmaa ensi kesää varten siitä, mitkä ovat ne elementit, joilla me pystytään ensi talven huoltovarmuus takaamaan. Nyt jokainen ihminen voi olla huoletti siitä, että sähköä riittää, lämpöä riittää, ja sen paletin, joka rakennetaan ensi kesää varten, täytyy taata seuraava talvi.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Zyskowicz.

16.38 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! ”Osaamme kyllä taistella, mutta emme anna toistua sen painajaisen uudestaan, kun veri peitti kaiken maan. Te äitejänne kuunnelkaa, voi kai moni sen todistaa. He teidät saavat uskomaan: ei sotaa toivoa, ei sotaa toivoa voi venäläiset milloinkaan.” Näin lauloivat suomalaiset kommunistit, kun ylistivät ja kehuivat Neuvostoliittoa. Presidentti Putinin rikollista hyökkäystä ei voi käytännössä pysäyttää mikään muu kuin Venäjän kansa.

Ministeri Haavisto: onko Suomella halua ja/tai mahdollisuutta tukea Venäjän kansalaisyhteiskuntaa? ”Ei sotaa toivoa voi venäläiset milloinkaan.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Haavisto.

16.39 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz, kiinnitätte huomiotanne hyvin tärkeään asiaan eli kansalaisyhteiskunnan tilaan Venäjällä.

Tietysti olemme vuosia seuranneet sitä, miten poliittinen järjestelmä siellä on rikkoutunut, puolueet eivät toimi, oppositiota ei ole. Olemme nähneet näistä äänestystuloksista hyvin synkän synkät luvut siellä. Ja monet kansalaisjärjestöt ovat joutuneet suuriin vaikeuksiin, ovat joutuneet näille ulkomaisten agenttien listoille, olivatpa ympäristöjärjestöjä tai suomalaisugrilaisien kansojen tukea antavia järjestöjä tai muita, hyvin monenlaisia eri järjestöjä. Olemme niistä kaikista ilmaisseet huolestamme ja huolestamme myöskin näistä oikeudenkäynneistä, joita yksittäisiä aktiiveja vastaan on siellä käyty. Jokaisessa tällaisessa tapauksessa olemme nostaneet nämä esiin.

Mutta osana näitä erilaisia keinoja vaikuttaa Venäjään yksi olisi totta kai tämä aktiivinen kansalaisyhteiskunnan kautta vaikuttaminen, kansalaisjärjestötuki, ja totta kai etsimme näitä ihmisen ihmiselle -yhteyksiä, people to people -yhteyksiä, joita myöskin Euroopan unioni pyrkii tukemaan nyky-yhteyksissä Venäjään. Minusta on erittäin tärkeää, että tällä tasolla yhteydet Venäjään säilyvät. [Ben Zyskowicz: Hyvä!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

16.40 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on musta hetki Euroopan historiassa. Todistamme avointa hyökkäystä täysivaltaista YK:n jäsenvaltiota vastaan, itse asiassa perustajajäsentä vastaan.

Puhemies! Usko ihmiseen horjuu. ”On monta uskoa päällä maan, ne toinen toistaan kiittää, mut laulajalla yks usko on vaan, se hänelle saapi riittää: sen verran meissä on lempeä, sen verran meissä on iäistä, ja sen verran meistä myös jäljelle jää, kun päättyvi päivä tää.”

Puhemies! Paha ottaa nyt tilaa. Paljon, paljon ihmisiä kuolee. Minä olen sanaton. Vähemmällä sanoilla kysyy enemmän. Hiljaisuus on hengen kieltä. [Hiljainen hetki salissa]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Sipilä.

16.41 Juha Sipilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Venäjä on tehnyt raukkamaisen hyökkäyksen suvereeniin maahan. Ukraina ei missään tapauksessa ole, ei ole ollut eikä tule olemaan uhka Venäjälle, syyt ovat aivan muualla. Kaikki tuki ukrainalaisille.

Tämä tulee muuttamaan Eurooppaa pysyvästi. Tällaista on mahdotonta antaa anteeksi. Venäjään ei voi luottaa. Suomi on reagoinut tähän oikein. Kaikki tuki valtionjohdolle. Tämä tulee sotkemaan taloutta: kaasun hinta nousee, öljyn hinta nousee, sähkön hinta nousee. Ja tämä kaikki esimerkiksi syventää maatalouden jo syvää kustannuskriisiä. Huoltovarmuuden merkitys, niin kuin monesti täällä on otettu jo esille, nousee. Ruoka ja energia ovat tässä keskiössä.

Nyt kun ministeri Haatainen ei ole paikalla, niin kysyn ministeri Lepältä: mitä yksittäinen kansalainen, kuntapäätävä, yritys, kauppa voisivat tehdä, että maanviljelijöitten ei tarvitse tehdä talkoilla sitä, mitä tässä tilanteessa nyt tarvitaan?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Leppä.

16.42 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalouden kustannuskriisi on osunut pahimpaan mahdolliseen aikaan, ja se pahin aika tapahtui tänä aamuna. Tällä on arvaamattomat vaikutukset, ja tämä jos mikä korostaa meidän kokonaisuunpuolustuksemme, meidän kokonaisturvallisuutemme yhtä kulmakiiveä, huoltovarmuutta, erillistä huoltovarmuuslainsäädäntöä, erillistä viranomaistoimijaa tällä taholla.

Ruoka — se on keskeinen osa meidän jokapäiväistä arkeamme. Ilman sitä me emme tule toimeen. Siksi se, minkä me voimme tehdä ja mikä meidän kannattaa tehdä, mikä meidän tulee tehdä, on ostaa kotimaista ruokaa. Myös julkiset hankinnat — uudet hyvinvointialueet, päättäjät siellä, jotka nyt katsotte tätä tilaisuutta, muistakaa tämä asia, kun teette hankintapäätöksiä, kaikki kuntien päättäjät, tehkää se. Samoin kuin se, että kauppa, joka on ylivertainen toimija elintarvikeketjussa, kantaa myös oman vastuunsa tilanteessa, jossa me nyt olemme. Ei voi olla niin, että jatkuvasti kauppataase elintarvikkeissa heikkenee. Sen pitää vahvistua, ei heiketä, ja siitä sen osuuden tuottajille, jotka pitävät huolen meidän ruokaturvastamme, täytyy tulla. Nyt se on epätasapainossa, ja me tarvitsemme tasapainon, ja tähän on hallitus valmis, mutta siihen tarvitaan markkinoiden toimintaa myöskin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Packalén.

16.44 Tom Packalén ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän federaatio on tänään aloittanut rikollisen hyökkäyksen Ukrainaan, ja koko maailma tuomitsee sen jyrkästi. Ukrainan asevoimat ovat selkeästi alakynnessä tässä kriisissä, joten voin vain toivoa, että Ukraina kykenee säilyttämään itsenäisyytensä tässä vaikeassa tilanteessa. Koko Suomen kansan tuki on Ukrainan kanssa tässä valtavassa humanitäärisessä kriisissä.

Sota Ukrainassa tulee aiheuttamaan myös pakolaisvirtoja länteen. Kuten edustaja Saramo otti esille kysymyksen pakolaisista, haluaisin kysyä, onko tästä EU:ssa jotain yhteistä kantaa ja miten olemme varautuneet pakolaisvirtoihin. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Haavisto.

16.45 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun EU:n ulkoministerit ovat olleet koolla, olemme keskustelleet myös tällaisen suuren kriisin vaikutuksista Eurooppaan. Ministeri Mikkonen täällä jo kertoi, miten Suomi on varautunut, ja selvästi Ukrainan naapurimaat, Puola, Baltian maat, ovat varautuneet siihen, että pakolaiskriisi koettelee näitä maita.

Ensisijaisesti tietenkin koetetaan kohdentaa humanitääristä apua sinne, missä ihmiset ovat — että saadaan juomavettä, teltoja, ruokaa silloin, kun näitä tarvitaan, tai saadaan kuljetusyhteyksiä ihmisille pois kriisialueilta. Sitten pikkuhiljaa, jos ihmiset joutuvat jäämään uusiin olinpaikkoihinsa, totta kai koetetaan sopeuttaa heitä ja auttaa uuteen yhteiskuntaan sopeutumiseen. Minusta on hieno asia, jos Suomi sitten kantaa tässä oman osuutensa, mutta on varauduttava hyvinkin suureen pakolaismäärään, mikäli on niin, että ihmisten elinolot käyvät mahdottomiksi joillakin paikkakunnilla.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Pelkonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

16.46 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ukraina on kohdistunut myös kyberiskuja, ja täällä salissakin keskustelussa peräänkuulutettiin eilen muun muassa kyberapua Ukrainalle. Kyberhyökkäysten tarkoituksena on lietsoa paniikkia, mutta niillä voidaan myös aiheuttaa suurta taloudellista vahinkoa ja lamauttaa yhteiskunnan kannalta merkittäviä palveluja.

Suomen omassakin kyberturvallisuuden valtiollisessa koordinaatiossa olisi parannettavaa. Toimivaltuudet ovat tällä hetkellä hajallaan, ja jotta meillä on paras kyky varautua ja vastata vihamieliseen vaikuttamiseen, tässä asiassa täytyisi toimia nyt välittömästi. Kysynkin: olemmehan hereillä, ja hoidetaanhan tämä asia kuntoon pian?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Harakka.

16.47 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Pelkonen nostama kysymys on äärimmäisen tärkeä. Joittenkin laskujen mukaan Ukraina on siis tehty ei satoja vaan tuhansia kyberiskuja, ja niitten lamauttava vaikutus on merkittävässä roolissa nykyaikaisessa sodankäynnissä.

Meillä myöskin ihan täällä siviiliyhteiskunnassa ja rauhanomaisissakin olosuhteissa on karvaita kokemuksia tietomurroista, ja siksi liikenne- ja viestintäministeriö ja kaikki muut ministeriöt, joita asia lainkaan koskee, ovat koko hallituksena tehneet kaksikin periaatepäätöstä kybertilanteisiin varautumisesta: sekä uhkista — kuinka puolustaudumme — että mahdollisuuksista: kuinka voimme suomalaista kyberosaamista ja kyberliiketoimintaa edistää suomalaisessa yhteiskunnassa.

Nämä molemmat kysymykset ovat vahvasti saaneet tukea myös tässä salissa, ja uskon, että nyt kun käymme kehysneuvotteluihin, niin myöskin ymmärrämme kaikki sen, että viimeistään tämä tilanne herättää meidät myöskin rahoittamaan näitä jo sinänsä hyviä suunnitelmia. Ja nimenomaan johtamisjärjestelmää, jossa otetaan mallia poliisin, Rajan ja Tullin yhteistyöstä ja saumattomasta johtamisjärjestelmästä, on tarkoitus soveltaa uuden lain-säädännön mukaan juuri myöskin kybertilanteissa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Salonen.

16.48 Kristiina Salonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten ministeri Harakka ja edustaja Pelkonen jo totesivat, kyber- ja hybridihyökkäykset ovat osa sodankäyntiä. Ukrainaa koettelevat nyt pommit ja ohjukset, mutta vieraan valtion hyökkäykseen maa joutui vastaamaan jo aiemmin. Ukrainassa valtionhallinnon verkkosivuihin kohdistui jo tammikuussa mittavia kyberhyökkäyksiä. Lisäksi viikkojen ajan ympäri Ukrainaa tehtiin satoja perättömiä pommiuhkauksia.

Hybridihusta puhutaan silloin, kun ulkopuolinen taho aiheuttaa epävakautta tahallaan toiseen valtioon tarkoituksenaan lisätä epäjärjestystä maassa. Informaatiovaikuttaminen on osa tällaista hyökkäystä. Se voi alkaa horjuttamalla suomalaisten omaa uskoa puolustukseemme tai saamalla suomalaiset toinen toisiaan vastaan.

Kysynkin ministeri Kaikkoselta: mitä suomalaisten olisi hyvä ymmärtää informaatiovaikuttamisesta juuri nyt?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kaikkonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

16.49 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toden totta Ukrainaan on kohdistunut jo sarja erilaisia kyberiskuja, ja epäilemättä niitä tehdään myös tällä hetkellä. Myös erilaista hybridivaikuttamista on olemassa. Mutta on selvää, että myös erilaista informaatiovaikuttamista Ukrainassa on, ja ei voi sulkea pois, etteikö sitä nähtäisi myös muualla.

Tänä päivänä — varsinkin, kun verkossa on helppo levittää kaikenlaista tietoa ja erilais- ta väitettä — kansalaisten on syytä olla kyllä tarkkana sen suhteen, mihin uskovat. Toivon, että ne luotettavat uutisvälineet — meillä on hyvä, fiksusti toimiva media — pystyvät välittämään oikeaa kuvaa, ja uskonkin siihen. Mutta todella vähän varoitankin siitä, että ver- kossa voi olla kaikenlaista muutakin, ja kannattaa miettiä, mitä uskoo, mitä jakaa, ja kat- soa, että se info, mihin luottaa, on taatusti sellaista uskottavaa ja oikeaa. Sodankäynnissä ensimmäinen uhri on totuus.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Ovaska.

16.50 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU:n pitää ja EU tu- lee vastaamaan tähän kriisiin, ja Venäjään, voimakkailla pakotteilla, mutta tämä kriisi ei koske ainoastaan Venäjää ja EU:ta, tämä koskee YK:ta, tämä koskee USA:ta, tämä koskee koko maailmaa. Me tiedämme kaikki, miten merkittävä maailmanmahti on Kiina. Tässä kauheassa maailmanpoliittisessa tilanteessa olisi tärkeää, että Kiina olisi historian ja oikeu- den oikealla puolella. Siksi kysynkin, arvoisa ulkoministeri: millaista diplomaattista ja po- liittista yhteydenpitoa EU:n ja Kiinan välillä on ollut, tai onko sellaista suunnitteilla Venä- jän hyökkäyksen jälkeen?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Haavisto.

16.51 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edusta- ja Ovaska, olette aivan oikeassa siinä, että tähän kriisiin täytyy ottaa kantaa myös muiden kuin Euroopan unionin jäsenmaiden tai eurooppalaisten maiden tai Euroopan ja Yhdysval- tojen. Tämä koskee kaikkien maiden itsemääräämisoikeuden periaatteita, rajojen loukkaa- mattomuuden periaatetta, kansainvälisen oikeuden periaatetta, ja jo tuolla YK:n turvaneu- voston keskustelussa näytti siltä, että Venäjä jäi aika lailla yksin juuri tämän sotilaallisen voimankäytön kanssa. Tuskin kukaan maa omassa naapurustossaan haluaisi nähdä tällais- ta toimintaa.

Erilaisten yhteyksien kautta totta kai ollaan myöskin Kiinaan yhteydessä tässä tilantees- sa. Nähdään, että Kiinalla ja Venäjällä on osittain samoja etuja, ja he ovat niitä julkisuu- teen kertoneetkin, mutta Kiina on myöskin hyvin riippuvainen lännen markkinoista ja ta- loudellisesta yhteistyöstä lännen kanssa, ja aika varmasti näyttää, mihin sen mielipiteet täs- sä sitten sijoittuvat. Erittäin tärkeää olisi, että Kiina myöskin turvaneuvoston pysyvänä jä- senenä asettuisi selkeästi sille kannalle, että tällainen hyökkäystoiminta on tuomittavaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Essayah.

16.52 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän toimet Ukrai- naa kohtaan ovat täysin tuomittavia. Mutta sen lisäksi, että Venäjä kohdistaa uhkaa Ukrai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

naan ja sotatoimia Ukrainaan, Venäjä on tällä hetkellä uhka myös koko Euroopan turvallisuudelle.

Puola, Viro, Latvia ja Liettua ovat ilmoittaneet, että he ottavat käyttöönsä Naton niin sanotun 4. artiklan, joka siis tarkoittaa sitä, että he haluavat neuvotteluja siltä pohjalta, että he kokevat, että heidän alueellinen koskemattomuutensa, poliittinen itsenäisyytensä ja turvallisuutensa on uhattuna. Haluaisin kysyä hallitukselta: kun neljä eurooppalaista maata kokee tällaisen turvallisuusuhan, katsotteko, että tällä on myöskin suoranaista vaikutusta esimerkiksi EU:n solidaarisuuslausekkeen kautta siihen, millä tavalla tämä kysymys EU:ssa otetaan esille? Nyt täytyy muistaa, että nämä neljä jäsenmaata ovat eurooppalaisia maita, jotka kokevat, että heidän olemassaolonsa on uhattuna.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Haavisto.

16.53 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomainen kysymys edustaja Essayahilta. Ensin ehkä taustaksi sen verran, että nämä samat maat olivat jo tämän Valko-Venäjän järjestetyn pakolaiskriisin uhreja. Niin kuin muistamme hyvin, valtavat määrät pakolaisia Valko-Venäjältä suunnattiin kohti Puolan rajaa ja myöskin Latvian ja Liettuan rajaa. Siinä tilanteessa apua pyydettiin nimenomaan Euroopan unionilta Frontexin rajavalvontaoperaation kautta ja myöskin siihen, että Euroopan unioni vaikuttaisi muun muassa Turkkiin ja Irakiin, jotta tätä pakolaistrafiikkaa ei sieltä käsin järjestettäisi. Ja näin tehtiin. Eurooppa seisoj hyvin yhtenäisenä Puolan tukena — vaikka Puolan kanssa oli monia muita ongelmia, oikeusvaltiokysymyksiä ja muuta, niin sen rajojen loukkaamattomuudessa oltiin aivan ehdottoman tarkkoja ja annettiin kaikki tuki Puolalle.

Uskon, että tämä henki Puolan, Latvian, Liettuan osalta on edelleen voimassa. Haluamme tukea näitä maita myöskin EU:n tasolla. Heillä tietysti ehkä ensisijainen turvallisuusorganisaatio on Nato, jonka jäseniä ovat, mutta teemme totta kai myöskin näiden Euroopan unionin maiden tukemiseksi kaikkemme, mitä Euroopan unioni voi solidaarisuuden puitteissa tehdä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Said Ahmed.

16.55 Suldaan Said Ahmed vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään heräsimme poikkeuksellisen synkkään päivään. Tämä on minulle valitettavan tuttu tunne: olen itse elänyt lapsena sodan keskellä, ja siksi tiedän hyvin, miltä siviileistä Ukrainassa nyt tuntuu. Mutta kuten itsekin olen oppinut, parempi tulevaisuus on mahdollinen. Olen kiitollinen siitä, että saan elää tänä päivänä Suomessa. Tahdon, että myös Ukrainan siviileillä on mahdollisuus turvalliseen tulevaisuuteen. Kysynkin: miten Suomi varautuu auttamaan Ukrainan siviilejä Ukrainassa ja varmistamaan erityisesti lapsille mahdollisuuden turvalliseen tulevaisuuteen? [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Hieno kysymys! Hyvä kysymys!]

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Haavisto.

16.56 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomainen kysymys edustaja Suldaan Said Ahmedilta: mitä voimme vielä tehdä? Jos ajattelee tavallisten ihmisten elämää, tänään ei ehkä menty kouluun taikka lastentarhaan tai työ-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

paikalle — oli vähän toisenlainen aamu monella ihmisellä Ukrainassa. Tämä oli toisenlainen aamu meille, kun näimme nämä uutiset, mutta tietysti vielä koskettavampi niille ihmisille, jotka elävät tämän kriisin keskellä ja näkevät sotatoimia omissa kylissään ja kaupungeissaan.

Tietenkin tässä on hyvin monia tapoja: ensisijaisesti se, että vaikutamme sotatoimien lopettamiseen, toiseksi se, että toimitamme humanitääristä apua mahdollisimman nopeasti, minne sitä tarvitaan — siinä varmasti YK ja YK-järjestöt voivat myöskin olla apuna. Otamme vastaan pakolaisia tai tilapäisesti maan ulkopuolella tai toisissa olosuhteissa majoittuvia ihmisiä, autamme heitä siellä.

Uskon, että humanitäärinen apu on kaikkein tärkein, mutta usein se psykologinen asia, että joku välittää siitä, mitä minulle tapahtuu, on myöskin hyvin tärkeä tällaisessa yhteydessä. On erittäin tärkeää, että lähetämme tämän viestin Suomesta: me välitämme Ukrainasta. [Eduskunnasta: Hieno vastaus!]

Puhemies Matti Vanhanen: Minulla ovat muistiinpanot hieman hatarat. Oliko edustaja Pitkolla jatkokysymys siihen alkuperäiseen kysymykseen? — Ei. — Edustaja Huru.

16.57 Petri Huru ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Käynnissä oleva Venäjän Ukrainaan kohdistama oikeudeton hyökkäys tulee nostamaan polttoaineiden ja energian hintoja entisestään. Maailmanmarkkinahintojen lisäksi myös hallituksen toimet ovat nostaneet hintoja veronkorotusten sekä muun muassa turpeen käytön hallitsemattoman alasajon myötä. Sen lisäksi, että turvealan alasajon seurauksena työpaikat ja rahavirrat ovat siirtyneet tuontihakkeen myötä ulkomaille, on energiantuotantomme riippuvuus Venäjästä lisääntynyt ja huoltovarmuutemme heikentynyt. Turvealan alasajon seuraukset vaikuttavat pahimmillaan myös ruoantuotantomme omavaraisuuteen. Mahdollista kriisiä ajatellen energian- ja ruoantuotannon omavaraisuuden sekä huoltovarmuuden heikentäminen ei ole suotavaa.

Arvoisa puhemies! Kysyisinkin ympäristöministeriltä: onko hallitus valmis tinkimään kunnianhimoisesta ilmastotavoitteestaan ja lisäämään turpeen käyttöä energiaomavaraisuuden nostamiseksi sekä huoltovarmuuden ja kotimaisen ruoantuotannon turvaamiseksi edes mahdollisen kriisin uhatessa?

Puhemies Matti Vanhanen: — Ministeri Emma Kari.

16.58 Ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan kiittää kaikkia edustajia niistä pidetyistä puheenvuoroista tänään. Tavallisesti tässä salissa puheenvuorot sisältävät paljon naljailua, nokittelua, piikitelyä, mutta tänään tämä sali on ollut hyvinkin yhtenäinen, koska sitten pahan paikan edessä Suomi on yhtenäinen.

Haluaisin muistuttaa arvon edustajia siitä puheenvuorosta, jonka tasavallan presidentti piti tässä salissa, kun valtiopäivät avattiin. Presidentti kävi meille läpi niitä vaikeita tilanteita ja niitä kriisejä, joiden keskelle me olemme tässä tilanteessa, tämän vuoden alussa, joutuneet. Ja se huoli, jonka presidentti meille esitti, oli se, että ilmastokriisin ja ympäristökriisin jääminen muiden asioiden jalkoihin olisi se, mitä tässä tilanteessa tapahtuisi. [Petri Huru: Eli ette ole valmiit! — Hannu Hoskosen välihuuto] Me emme voi sulkea silmiämme yksiltä kriiseiltä samaan aikaan, kun hoidamme toisia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.